

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

BURSA BAŞKANLIĞI
Gelen Evrak Kayıt : 2106
Tarih : 26.05.2023
Baro Sekreterliği : 26.05.2023

Ankara, 31.05.2023

BARO BAŞKANLIĞI

DUYURU NO:2023/44

Konu : *Bazı Baro Başkanlıklarından gelen görüş talepleri üzerine 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun "Baro keseneği" başlıklı 05.04.2023 tarihli ve 32154 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7445 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 11. maddesi ile değişik 65. maddesinin uygulanması hakkında.*

Bilindiği üzere; Avukatlık Kanunu'nun "Baro Keseneği" başlıklı 65. maddesine göre, "baro keseneğinin yıllık miktarı, genel kurulca belirlenir ve her yılın ocak ve temmuz aylarında iki eşit taksitte ödenir". Maddede 2020 yılında 7249 sayılı Kanunla getirilen ek cümle ile önce mesleğin ilk beş yılında bu keseneğin yarı oranında alınacağı düzenlenmiştir.

Buna göre, ilk beş yılında olan avukatların belirlenen yıllık kesenek miktarının yarı oranını iki taksit olarak ödeme imkânı bulunmaktayken 7445 sayılı Kanun'un 11. maddesiyle bu fıkranın ikinci cümlesinde yer alan "yarı oranında alınır" ibaresi "alınmaz" şeklinde değiştirilmiş; 2023 yılında alınan ve alınacak keseneklerle ilgili bir geçiş maddesine de yer verilmemiştir.

Kanun değişikliğinde bir geçiş maddesi olmaması karşısında, yıllık olarak belirlenen keseneğin iki taksit şeklinde ödenmesi durumunda ikinci taksit olan Temmuz taksitlerinin durumu ile Ocak ayında yapılan ödemelerin durumunun ne olacağı gündeme gelmiştir.

2023 yılı Ocak ayı taksitleri ile ilgili olarak;

Baro keseneklerine dair kanun ile getirilen taksit imkânı uyarınca, Ocak ayı taksitlerinin ödendiği tarihte kanunun değişiklik öncesindeki hali yürürlükte olduğundan ve taksit tahakkuk etmiş olduğundan Ocak ayı taksiti olarak ödenen keseneklerin iadesinin mümkün olmadığı, ödenmemiş Ocak ayı taksitlerinin takibinin de hukuken mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

2023 yılı Temmuz ayı taksitleri ile ilgili olarak;

Nisan ayında yürürlüğe giren yasal değişikliğin baro keseneğinin temmuz ayı taksitine uygulanıp uygulanmayacağı konusu, gerçek olmayan geriye yürüme kavramına karşılık gelmektedir.

Yasalar bakımından gerçek geriye yürüme, yeni yasanın "yürürlükten kalkan yasa döneminde tamamlanmış ve sonuçlarını doğurmuş olaylara uygulanması", gerçek olmayan geriye yürüme ise "yürürlükten kalkan yasa döneminde başlamış, ancak tamamlanmamış ve sonuçlanmamış olaylara uygulanmasını" ifade eder.¹ Bir başka deyişle, yeni kuralın, eski kural yürürlükte iken başlamış ancak henüz oluşumunu tamamlamamış hukuki işlem, durum ve olaylara, yürürlük tarihinden itibaren uygulanmasını ifade eder. Geniş anlamda (gerçek olmayan) geriye

¹ Mualla Öncel, Ahmet Kumrulu, Nami Çağan; Vergi Hukuku, Turhan Kitabevi, Ankara, 2005, s. 47; Recep Bıyık. "Yasa, Kararname ve İdari İşlemlerin Geriye Yürümezliği İlkesi ve Bazı Uygulamaların Bu İlke Açısından Değerlendirilmesi". Vergi Dünyası (222) 2.2000, s.43.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

yürümenin derhal uygulama anlamına geldiği; dolayısıyla aslında bu durumda geriye bir etkinin bulunmadığı doktrinde ve mahkeme kararlarında ifade edilmektedir.²

Bir örnekle açıklamak gerekirse yıllık miktarı belirlenen, belirli bir zaman aralığında düzenli olarak veya taksitler halinde ödenen bir vergiye ilişkin bir kanun hükmünde değişiklik yapıldığında henüz tamamlanmamış hukuki durum/tahakkuk etmemiş ödemeler bakımından yeni hukuki durum uygulanabilecektir.

Açıklamalar çerçevesinde Avukatlık Kanunu'nda sözü edilen değişiklik Ocak ayında yapılan tahakkuk veya ödemelerden sonra, Temmuz taksitinden önce yapıldığından derhal yürürlüğe gireceği, Temmuz ayında ödenmesi gereken keseneğin ödenmesinin sözü edilen yasal değişiklik uyarınca gerekmeyeceği, kesenek miktarının Ocak ayından önce yıllık miktar olarak belirlenmiş olmasının bu durumu değiştirmeyeceği, bu durumun yasanın gerçek anlamda geriye yürütmesi anlamına gelmeyeceği değerlendirilmektedir.

Ocak ayında iki taksitin de ödenmiş olması durumunda fazladan ödenmiş hale gelen Temmuz ayı taksitinin durumu ile ilgili olarak;

Avukatlık Kanunu uyarınca baro keseneği "*iki eşit taksit olarak ödenir*". Bu iki eşit taksit, ödeme tarihi olarak belirlenen Ocak ve Temmuz ayları geldiğinde muaccel hale gelmekte, bu tarihlerden önce ödenmemesi halinde takip edilememektedir. Taksit olarak ödeme imkânı baroların takdir yetkisinde bir durum olmayıp, kanunda bağlı yetki olarak düzenlenmiştir.

İlk beş kıdem yılında olan avukatların kanunun yürürlüğe girmesinden önce Ocak ayında yükümlü oldukları keseneğin tamamını peşin ödemiş olmaları halinde, fazladan ödemiş hale geldikleri Temmuz taksitinin iadesini talep etmelerinin mümkün bulunduğu; iade işleminin peşin ödeme indirimi yapıp yapılmadığı dikkate alınarak iki taksit olarak ödeseydi ödeyeceği ilk taksit dışında kalan kısmın iade edilmesi suretiyle gerçekleştirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Bu hususlar yanında yasal değişiklik, Avukatlık Kanunu'nun 65. maddesine ilişkin olup Kanun'un 117. maddesinde ayrıca düzenlenen Türkiye Barolar Birliği (TBB) keseneği ve ölüm yardımını kapsamadığından; sözü edilen TBB keseneği ile ölüm yardımının tahsili zorunludur.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

Avukat R. Erinc SAĞKAN
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

²Ali Volkan Özgüven, Türk Vergi Hukukunda Geriye Yürümezlik İlkesi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans tezi, 2006, s. 27.